

PANIE MARSZAŁKU, WYSOKA IZBA –
SEJM I SENAT JAKO
WŁADZA USTAWODAWCZA

MICHAŁ BARTOSZ
MOJSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – dr Kazimierz Waluch
dr Beata Rola
Jan Bielecki
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat

Panie Marszałku, Wysoka Izbo... – Sejm i Senat jako władza ustawodawcza

Cele ogólne

- poznawcze – poznanie struktury i kompetencji Sejmu i Senatu;
- kształcące – kształtowanie umiejętności interpretacji przepisów prawnych w Konstytucji RP, umiejętności współpracy, umiejętności twórczego myślenia, umiejętności posługiwania się internetem;
- wychowawcze – kształtowanie postawy aktywności obywatelskiej i zainteresowania sprawami państwa.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- wie, jaka jest struktura Sejmu i Senatu;
- wyjaśnia, jakie są kompetencje Sejmu i Senatu;
- charakteryzuje wybory do Sejmu i Senatu;
- uczestniczy w dyskusji;
- formułuje argumenty, broni własnej opinii, słucha innych;
- analizuje i interpretuje przepisy Konstytucji RP;
- używa urządzeń elektronicznych do celów edukacyjnych;
- prezentuje postawę aktywności obywatelskiej.

Adresat

uczniowie klasy VIII.

Etap edukacyjny

szkoła podstawowa.

Miejsce zajęć

klasa szkolna lub inna sala umożliwiająca pracę w grupach, zajęcia mogą też odbyć się w plenerze.

Metody pracy

werbalne i aktywizujące – rozmowa nauczająca, burza mózgów, dyskusja, praca z komputerem (urządzeniem mobilnym), ćwiczenie (test luk), Konstytucja RP z dn. 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 r., nr 78, poz. 483).

Formy pracy

zbiorowa, w parach, indywidualna.

Środki dydaktyczne

ćwiczenie „test luk” o władzy ustawodawczej, strona: sejmrp.wkraj.pl (wirtualny spacer do odtworzenia na urządzeniach mobilnych lub komputerach)

Tok lekcji

Wprowadzenie

1. Burza mózgów – uczniowie wymieniają sprawy, którymi ostatnio zajmował się Sejm, a o jakich słyszeli.

Rozwinięcie

2. Ćwiczenie – „test luk” – uczniowie na podstawie Konstytucji RP uzupełniają tekst, zaprezentowany poniżej

WŁADZA USTAWODAWCZA W RP

Władzę ustawodawczą w RP cechuje bikameralizm, czyli

..... Izbą niższą jest .....,
 a izbą wyższą ..... Sejm pochodzi z równych, tajnych,
 powszechnych, bezpośrednich i ..... wyborów. Senat jest wyłaniany
 w wyborach o ordynacji ..... Czynne prawo wyborcze,
 czyli ..... w przypadku obu izb przysługuje
 od ..... lat. Bierne prawo wyborcze, czyli .....
 do Sejmu mają obywatele, którzy ukończyli ..... lat, zaś do Senatu – .....
 lat. Kadencja obu izb wynosi ..... W Sejmie zasiada ..... posłów,
 a w Senacie ..... senatorów. Na czele Sejmu stoi ....., którym
 jest ..... Wraz z wicemarszałkami, czyli: .....
 ..... stanowi
 Prezydium Sejmu. Podobną strukturę ma Senat. Marszałkiem Senatu jest obecnie
 ..... Posłowie i senatorowie skupiają się w .....
 i kołach poselskich lub senatorskich. Ich przewodniczący wraz z Prezydium tworzą
 ....., organ opiniujący. Większość prac legislacyjnych przebiega
 w ..... stałych. Oprócz nich wyróżnia się jeszcze .....
 nadzwyczajne oraz ..... Posłowie i senatorowie są chronieni
 ..... Mają prawo składania rządowi .....
 i ..... poselskich oraz oświadczeń senatorskich. Obsługą parlamentu
 zajmuje się ..... Sejmu oraz ..... Senatu.

3. Rozmowa nauczająca – nauczyciel w rozmowie z uczniami omawia kompetencje Sejmu i Senatu.
4. Praca z komputerem w parach (urządzeniem mobilnym) – uczniowie odbywają wirtualny spacer na stronie: sejmrp.wkraj.pl. Odwiedzają Salę Kolumnową, Senat, salę plenarną, odnajdując miejsca dla Prezydium Sejmu, posłów, ławę rządową.

Zakończenie

5. Dyskusja – uczniowie w dyskusji wymyślają twórcze pomysły, w jaki sposób można by usprawnić funkcjonowanie Sejmu i Senatu.

Komentarz metodyczny

Nauczyciel na lekcji ma możliwość pokazania, w jaki konstruktywny sposób wykorzystywać urządzenia cyfrowe. Przy kształtowaniu tej umiejętności kluczowej, ważną rolę odgrywa rozmowa o zagrożeniach, które czyhają w sieci. W burzy mózgów trzeba początkowo dopuścić różne pomysły, dopiero później komentować i ewentualnie eliminować te mniej udane. Dyskusja powinna dać szansę na wypowiedź nie tylko uczniom śmiałym, ale i tym bardziej wycofanym – warto zadbać tutaj o kulturę wypowiedzi i stosować komunikaty wzmacniające. Należy zwrócić szczególną uwagę na uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych, uczniowie niedowidzący mogą skorzystać z większego kontrastu na stronie www lub komunikatów głosowych. Przy ocenie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych należy wziąć pod uwagę opinie i orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej. Warto uwzględnić również wysiłek włożony w zdobywanie wiedzy i umiejętności, wzmacniać pozytywnie każdy, najmniejszy nawet postęp.